

Home>Gerechtelijke stappen>Waar en hoe>**Kosten**

Kosten

Polen

Op deze pagina vindt u informatie over de kosten van gerechtelijke procedures in Polen.

[Familierecht - echtscheiding](#)

[Familierecht – gezagsrecht over kinderen](#)

[Familierecht - alimentatie](#)

[Handelsrecht – overeenkomstenrecht](#)

[Handelsrecht – aansprakelijkheidsrecht](#)

Regelgeving inzake vergoedingen voor beoefenaars van juridische beroepen

Advocaten

In Polen wordt het honorarium voor een bepaalde zaak in overleg tussen de advocaat (*adwokat*) en de cliënt vastgesteld, binnen de door de wet gestelde grenzen. De volgende factoren worden daarbij in overweging genomen:

- de complexiteit en omvang van de juridische kwestie;
- de tijd die nodig is om de opdracht naar behoren uit te voeren;
- de ervaring en beroepsbekwaamheid van de advocaat;
- tijdslimieten
- de mate van urgentie;
- andere factoren.

Op grond van de Verordening van de minister van Justitie van 28 september 2002 inzake de honoraria voor de diensten van advocaten (*Rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie*) dient er bij de vaststelling van het honorarium rekening te worden gehouden met:

- het type zaak en de complexiteit ervan
- het werk dat de zaak vereist

In bijzondere gevallen, afhankelijk van de financiële en gezinssituatie van de cliënt, kan de advocaat een lager honorarium aanrekenen dan vereist op grond van de Wet inzake gerechtskosten in civiele zaken (*Ustawa o kosztach sądowych w sprawach cywilnych*).

In principe betaalt de in het ongelijk gestelde partij de kosten van de gerechtelijke procedure. Het bedrag dat door de rechter wordt toegekend (voor de rechtsbijstand van de advocaat) dient echter binnen de grenzen te vallen die zijn vastgesteld in de Verordening van de minister van Justitie van 28 september 2002 inzake de honoraria voor de diensten van advocaten. Het honorarium mag derhalve (op grond van paragraaf 2) niet hoger zijn dan het minimumtarief vermenigvuldigd met zes, of de waarde van het voorwerp van het geschil. De hoogte van het honorarium hangt ook af van de aard en doelstellingen van de zaak en de fase waarin de procedure zich bevindt. In de hoofdstukken 2 tot 5 van de verordening worden de minimumtarieven voor verschillende soorten zaken vastgesteld.

Rechtskundig adviseurs

Rechtskundig adviseurs (*radcy prawni*) in Polen vallen onder soortgelijke regels als die welke op advocaten van toepassing zijn.

Ambtenaren voor gerechtelijke tenuitvoerlegging (gerechtsdeurwaarders)

In de Poolse wetgeving is ook de vergoeding van ambtenaren voor gerechtelijke tenuitvoerlegging/gerechtsdeurwaarders (*komornicy*) vastgesteld, en wel in de Wet inzake ambtenaren voor gerechtelijke tenuitvoerlegging en tenuitvoerleggingsprocedures (*Ustawa o komornikach sądowych i egzekucji*).

De algemene regels zijn:

Bij alle financiële zaken dient de vergoeding te worden berekend als een percentage van het bedrag van de waarschijnlijke vordering. Als een ambtenaar voor gerechtelijke tenuitvoerlegging een geldvordering weet zeker te stellen, mag de door de schuldeiser betaalde vergoeding niet meer bedragen dan 2 procent van de waarde van de vordering, noch minder dan 3 procent van een gemiddeld maandsalaris of meer dan dit bedrag vermenigvuldigd met 5. Bij de tenuitvoerlegging van een vordering incasseert de ambtenaar voor gerechtelijke tenuitvoerlegging een vergoeding van de schuldenaar ter hoogte van 15 procent van de vordering. Deze mag niet minder bedragen dan 10 procent van een gemiddeld maandsalaris en niet meer dan deze waarde vermenigvuldigd met 30.

In niet-financiële zaken, waarbij de ambtenaar voor gerechtelijke tenuitvoerlegging een niet-geldelijke vordering zeker stelt, geldt een vaste vergoeding.

Vaste kosten

Vaste kosten in civiele procedures

Vergoedingen en onkosten worden geregeld in de Wet inzake gerechtskosten in civiele zaken.

De vergoeding is het bedrag dat aangerekend wordt voor ieder document dat aan de rechtbank wordt voorgelegd, indien de wet in een dergelijke vergoeding voorziet. Er zijn drie verschillende soorten vergoedingen, namelijk variabele vergoedingen, vaste vergoedingen en basisvergoedingen.

De hoogte van de vergoeding varieert, afhankelijk van het recht waar de zaak betrekking op heeft: civiel recht, familierecht, handelsrecht of overig recht. Bij het bepalen van de kosten wordt ook rekening gehouden met het type rechtsgeding.

Het gaat onder meer om de door partijen, getuigen en deskundigen in rekening gebrachte kosten in verband met hun medewerking aan de procedure. Deze hangen af van de **tijd** en **inspanning** die daarmee gemoeid was. Kosten kunnen o.a. bestaan uit de vergoeding van tolken en vertalers, reis- en verblijfskosten en de vergoeding van getuigen, voor gedeelde inkomsten in verband met hun tijd in de rechtbank. Andere in overweging genomen kosten zijn: vergoedingen van andere instellingen en personen, de kosten voor het onderzoek van bewijzen, voor vervoer en bewaring van objecten en dieren, voor tijd die doorgebracht is in voorarrest, en de kosten voor kennisgevingen.

Daarnaast zijn er nog **proceskosten**. Deze bestaan uit gerechtskosten, de kosten voor de voorbereiding van het proces en handelingen die de advocaat of rechtskundig adviseur heeft verricht om de cliënt bij te staan (met inbegrip van de kosten voor vertegenwoordiging en advies).

De algemene regel is dat de in het ongelijk gestelde partij de kosten moet vergoeden die de in het gelijk gestelde partij in redelijkheid heeft gemaakt om zijn belangen te verdedigen, tenzij anders wordt beslist. De in het gelijk gestelde partij moet echter wachten tot het vonnis wordt uitgesproken, voordat deze kosten vergoed kunnen worden. Over de kwestie van de kosten wordt pas in de laatste fase van een gerechtelijke procedure beslist, vlak voor de definitieve uitspraak.

Fase van de civiele procedure waarin vaste kosten moeten worden voldaan

Het verschuldigde bedrag dient te worden voldaan op het moment dat een document bij de rechtbank wordt ingediend (artikel 10 van de Wet inzake gerechtskosten in civiele zaken).

Vaste kosten in strafrechtelijke procedures

Vaste kosten voor rechtzoekenden in strafrechtelijke procedures

Over het algemeen zijn de kosten niet vast maar worden zij berekend nadat de rechter uitspraak heeft gedaan. Het bedrag hangt af van de duur van de procedure, het vonnis en de vergoeding van deskundigen. Er is alleen sprake van vaste kosten bij zaken die door een particulier aanhangig zijn gemaakt, in welk geval de persoon in kwestie een vast bedrag aan aanvankelijke kosten dient te betalen.

Fase van de strafrechtelijke procedure waarin vaste kosten moeten worden voldaan

Vaste kosten voor rechtzoekenden in strafrechtelijke procedures moeten betaald worden na een uitspraak (die geldig en bindend is voor de partijen).

Basiskosten in constitutionele procedures

Het **Poolse wetboek van burgerlijke rechtsvordering** voorziet (in artikel 424) in de mogelijkheid een cassatieberoep in te stellen na een definitieve uitspraak in tweede aanleg. Deze mogelijkheid bestaat indien een uitspraak schade berokkent aan een partij en indien het wijzigen of terugdraaien van een beslissing /uitspraak niet mogelijk is gebleken (een verzoekschrift betreffende de verenigbaarheid van het vonnis met de wet).

Een dergelijk verzoek is ook mogelijk indien de onverenigbaarheid met de wet betrekking heeft op de schending van elementaire regels van de rechtsorde, de schending van grondwettelijke vrijheden of mensen- en burgerrechten en in gevallen waarin de uitspraak door een rechtbank in eerste aanleg werd gedaan. Voor dergelijk gevallen heeft de **Wet inzake gerechtskosten in civiele zaken** een verplichte vergoeding vastgesteld. Dit is een basisbedrag van 30 PLN, tenzij in de Wet anders is bepaald (artikel 14).

Er bestaan ook uitzonderingen op deze regel; in de volgende procedures gaat het om een bedrag van:

40 PLN indien het op onverenigbaarheid gebaseerde verzoekschrift een niet-gerechtelijke procedure betreft die ambtshalve is ingesteld;

1 000 PLN indien het op onverenigbaarheid gebaseerde verzoekschrift een beslissing betreft van de voorzitter van het Bureau voor de Mededinging en de Voorlichting van de Consument (OCCP);

3 000 PLN indien het op onverenigbaarheid gebaseerde verzoekschrift een besluit betreft van de President van de Nationale Omroepraad.

Fase van de constitutionele procedure waarin basiskosten moeten worden voldaan

Vergoedingen van basiskosten in constitutionele procedures dienen voldaan te worden op het moment dat het document waarover kosten verschuldigd zijn, bij de rechtbank wordt ingediend (artikel 10 van de Wet inzake gerechtskosten in civiele zaken).

Informatie die wettelijke vertegenwoordigers vooraf moeten verstrekken

Rechten en verplichtingen van de partijen

Op **grond van de wet** zijn wettelijke vertegenwoordigers niet verantwoordelijk voor het eindresultaat van een procedure. Zij zijn uitsluitend verplicht een behoorlijke mate van zorgvuldigheid aan de dag te leggen en alle noodzakelijke maatregelen te nemen om de zaak naar behoren te behandelen. Dit betekent ook dat vertegenwoordigers de discretionaire bevoegdheid hebben om informatie te selecteren die voor hun cliënten nuttig kan zijn.

Gedragscodes voor juridische beroepen bevatten een aantal verplichtingen. Deze worden echter aangenomen door de beroepskamers (balies) en zijn louter verklarend van aard. Bij niet-naleving worden er slechts tuchtmaatregelen genomen.

Vertegenwoordigingskosten

Gedragen door de in het gelijk gestelde partij

Gedragen door de in het ongelijk gestelde partij

Rechtsgrondslag van kosten

Waar kan ik informatie vinden over de rechtsgrondslag van kosten in Polen?

Informatie (o.a. over kosten) is te vinden op de officiële website van het Poolse ministerie van Justitie. Over het algemeen is de Wet inzake gerechtskosten in civiele zaken van toepassing. Dit betekent dat iedereen die betrokken is bij gerechtelijke procedures of op zoek is naar informatie over de kosten, de toepasselijke regelgeving eenvoudig kan vinden.

Personen die moeite hebben deze wet te begrijpen kunnen daarbij hulp vragen van hun wettelijke vertegenwoordigers (hun advocaat of rechtskundig adviseur). Professionele wettelijke vertegenwoordigers kunnen bij verschillende procedures informatie verstrekken en hulp verlenen in een andere taal of andere talen.

In welke talen kan ik informatie krijgen over de rechtsgrondslag van kosten in Polen?

Deze informatie is alleen in het Pools beschikbaar.

Waar kan ik informatie vinden over bemiddeling-mediation/verzoening?

Het Poolse wetboek van burgerlijke rechtsvordering geeft informatie over mediation in de artikelen 183¹ tot 183⁵. Het honorarium en de onkostenvergoeding van mediators zijn vastgelegd in de **Verordening van de minister van Justitie van 30 november 2003**. De kosten voor mediation worden over het algemeen echter niet beschouwd als kosten in het kader van een gerechtelijke procedure, tenzij de rechter de mediation heeft gelast.

Waar kan ik aanvullende informatie vinden over procedurekosten?

Websites met informatie over procedurekosten

De website van het **Poolse ministerie van Justitie** is een pagina van de officiële website van de **Poolse overheid**. Deze bevat een beschrijving van het **rechtstelsel** en van kwesties op het gebied van het Poolse civiele recht, met inbegrip van procedurekosten. De website bevat een link naar informatie over kosten in civiele zaken (alleen in het Pools).

Waar kan ik informatie vinden over de gemiddelde duur van de verschillende procedures?

De duur van een gerechtelijke procedure is erg moeilijk te voorspellen aangezien deze afhangt van de juridische en feitelijke complexiteit van de zaak.

Waar kan ik informatie vinden over de gemiddelde totale kosten van een specifieke procedure?

Ondanks het bovenstaande is het wel mogelijk een inschatting te maken van de kosten van een procedure. De kosten voor procesvertegenwoordiging worden aan het begin van de procedure bepaald, en zijn afhankelijk van de afspraken die de cliënt en de wettelijke vertegenwoordiger daarover hebben gemaakt. De kosten voor ambtshalve procesvertegenwoordiging worden in verordening geregeld.

Ook de kosten van de gerechtelijke procedure zelf kunnen worden ingeschat. De vergoedingen zijn vastgesteld in de Wet inzake gerechtskosten in civiele zaken en zijn afhankelijk van de waarde van het voorwerp van het geschil en de aard van de zaak (bv. een handels- of een echtscheidingszaak). De partijen kunnen ook rekening houden met de kosten voor het oproepen van deskundigen.

Belasting over de toegevoegde waarde

Hoe wordt deze informatie beschikbaar gesteld?

De vergoedingen en kosten die zijn vastgesteld in de Wet inzake gerechtskosten in civiele zaken zijn belastingvrij en zijn dus niet aan btw onderworpen. Op rechtsbijstand is een uniform btw-tarief van toepassing (23%).

Welke tarieven zijn van toepassing?

Het toepasselijke btw-tarief is 23%. Op de diensten die door rechtskundig adviseurs en advocaten worden verleend, wordt net als bij andere diensten belasting geheven. De belasting wordt bepaald door de wet inzake belasting over de toegevoegde waarde.

Rechtsbijstand

De toepasselijke inkomensgrens op het gebied van civiel recht

Persone die in aanmerking willen komen voor vrijstelling van de proceskosten moeten een officieel verzoek indienen. Er kan vrijstelling worden verleend indien zij kunnen aantonen dat zij niet in staat zijn de kosten te betalen zonder dat zij zelf of hun gezin financieel in de problemen komen.

Daarnaast dienen aanvragers een schriftelijke verklaring te verstrekken met de volgende gegevens: huwelijkse staat, inkomen, bronnen van inkomsten en bezittingen. Als aan de bovenstaande voorwaarden is voldaan, zal de rechter vrijstelling verlenen en daarnaast kosteloze rechtsbijstand toekennen. (Er wordt aan het begin van de rechtszaak een wettelijke vertegenwoordiger door het ministerie van Financiën betaald; aan het eind van de procedure is de in het ongelijk gestelde partij verplicht op verzoek van de andere partij de kosten te vergoeden).

De toepasselijke inkomensgrens op het gebied van strafrecht

Er bestaat geen vaste inkomensgrens. Volgens de algemene regel dient een aanvrager naar behoren te bewijzen dat de kosten een zware last zouden vormen, waarbij de financiële situatie van zijn of haar gezin in aanmerking wordt genomen.

De toepasselijke inkomensgrens op het gebied van strafrecht voor slachtoffers

Er bestaat geen vaste inkomensgrens. Er wordt rechtsbijstand toegewezen indien het slachtoffer, als partij in de procedure, niet in staat is de kosten te betalen zonder zijn financiële situatie en die van zijn gezin te schaden.

Andere voorwaarden voor de toekenning van rechtsbijstand aan slachtoffers

Zoals hierboven vermeld, dient het slachtoffer partij te zijn in de procedure. Tijdens het onderzoek is het slachtoffer ambtshalve partij. Tijdens de procesfase van de procedure dient hij of zij de status van een zogeheten "subsidiäre aanklager" te krijgen (*partie civile* in het Frans).

Andere voorwaarden voor de toekenning van rechtsbijstand aan verdachten

Er zijn geen andere voorwaarden voor rechtsbijstand aan verdachten. Er zijn echter wel aanvullende gronden voor het toekennen van rechtsbijstand aan verdachten. Rechtsbijstand is verplicht indien:

de verweerder minderjarig is;

de verweerder doof, stom of blind is;

er goede redenen zijn om te twijfelen aan de geestelijke gezondheid van de verweerder;

de rechter het noodzakelijk acht vanwege omstandigheden die de verdediging belemmeren;

de procedure voor de districtsrechtbank wordt gevoerd als de rechtbank van eerste aanleg, waarbij de persoon in kwestie wordt beschuldigd van een misdrijf of van zijn/haar vrijheid is beroofd;

de procedure voor het hooggerechtshof wordt gevoerd.

Kosteloze gerechtelijke procedure

Bij strafzaken die door het openbaar ministerie aanhangig zijn gemaakt, worden de kosten door het ministerie van Financiën betaald.

Jeugd zaken worden gratis behandeld.

Eisers in bepaalde zaken (bv. alimentatieverplichtingen en contractuele clausules die een misbruik opleveren) krijgen vrijstelling van gerechtskosten (artikel 96 van de Wet inzake gerechtskosten in civiele zaken).

Wanneer wordt de in het ongelijk gestelde partij verwezen in de kosten van de in het gelijk gestelde partij?

De algemene regels is dat de **in het ongelijk gestelde partij** verplicht is de noodzakelijke kosten van de procedure te betalen en de kosten voor de procesvertegenwoordiging van de in het gelijk gestelde partij te vergoeden. In het Poolse wetboek van burgerlijke rechtsvordering is bepaald welke kosten vergoed kunnen worden (artikel 98 tot artikel 110). Dit zijn onder andere: proceskosten, reiskosten, het equivalent van gederfde inkomsten en de kosten van een wettelijke vertegenwoordiger.

Vergoeding van deskundigen

De rechter beslist over de vergoeding van de deskundige, afhankelijk van de doelstellingen van de zaak, kwalificaties, tijdsduur en werkvolume.

Vergoeding van vertalers en tolken

De vergoeding is afhankelijk van de vraag of de vertaal-/tolkdiensten door de overheid zijn gelast of door particuliere personen/lichamen.

De verordening inzake vergoeding van beëdigde vertalers (aangenomen door **de minister van Justitie op 25 januari 2005 – publicatieblad van 2007, nummer 41, positie 265**) stelt de door de overheidsinstanties te betalen vergoeding vast. Op grond van de wet worden de kosten bepaald door de volgende factoren: bron- en doeltaal (gebaseerd op het algemene principe dat het gewoonlijk gemakkelijker en dus goedkoper is uit een vreemde taal naar de moedertaal te vertalen). Andere factoren zijn terminologie en de mate van specialisatie.

In de niet-overheidssector worden de kosten geregeld door middel van een overeenkomst tussen de vertaler/tolk en zijn of haar cliënt.

De rechtsgrondslag is:

de Verordening van de minister van Justitie inzake de honoraria voor de diensten van advocaten van 28 september 2002 – publicatieblad van 2002, nummer 163, positie 1348;

de Wet inzake gerechtskosten in civiele zaken – publicatieblad van 2005, nummer 167, positie 1398;

de Verordening van de minister van Justitie inzake vergoeding van beëdigde vertalers van 25 januari 2005 – publicatieblad van 2007, nummer 41, positie 265.

Relevante documenten

[Verslag over een analyse van de kosten transparantie - Polen](#) (396 Kb)

Laatste update: 04/03/2024

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.